

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. L. Pruteanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu)

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societatea cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Bașcanean Olesea cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 mai 2016 ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olesei Bașcanean solicitând încasarea datoriei în sumă de 56221,65 de lei.

Prin hotărârea din 15 septembrie 2016 a Judecătoria Buiucani mun. Chișinău s-a admis parțial acțiunea înaintată de ÎM „Incaso” SRL și s-a încasat de la Bașcanean Olesea în beneficiul ÎM „Incaso” SRL suma de 20000 de lei cu titlu de datorie, suma de 2216,65 de lei cu titlu de dobândă conform contractului, suma de 4950 de lei cu titlu de taxă aferentă contractului; suma de 2500 de lei cu titlu de penalitate contractuală; suma de 889,98 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat; suma de 800 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică; în total s-a încasat suma de 31356,63 de lei.

La 13 septembrie 2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 60), ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 septembrie 2016 a Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicitând repunerea în termen a apelului, modificarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării datoriei și a cheltuielilor de judecată.

La 08 noiembrie 2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 73), ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 septembrie 2016 a Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicitând modificarea parțială a hotărârii primei instanțe cu încasarea de la pârât a penalității contractuale pentru întârziere în sumă de 21555 de lei și a penalității pentru reziliere anticipată a contractului în mărime de 5000 de lei, precum și încasarea de la Bașcanean Olesea în beneficiul apelantului a taxei de stat în sumă de 796,67 de lei pentru prima instanță și suma de 800 de lei pentru instanța de apel.

Prin încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, privind repunerea în termenul de atac al hotărârii judecătorești; s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, împotriva hotărârii din 15 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 26 ianuarie 2018, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 86), ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, a declarat recurs împotriva încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel greșit a susținut că apelantul nu și-a motivat temeiul de repunere în termen.

Remarcă recurentul că termenul de depunere a apelului urmează a fi calculat din 02.09.2017 - ziua imediat următoare datei când a luat cunoștință de dispozitivul hotărârii și care urma să expire la 01.10.2017, însă apelul a fost depus la 08.09.2017, fapt ce denotă depunerea apelului în interiorul termenului de decădere. Din acest motiv termenul de apel urma a fi prelungit până la 01.10.2017.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 07 decembrie 2017, iar ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia a declarat recurs la 26 ianuarie 2018, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 86).

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost expedită părților la data de 15 ianuarie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d. 79), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent. Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia neîntemeiat și pasibil de fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 septembrie 2017 ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău solicitând repunerea în termen a cererii de apel, invocând că hotărârea contestată a recepționat-o la 01 septembrie 2017 (f.d. 57, 58).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 07 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins cererea ÎM „Incaso” SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, privind repunerea în termenul de declarare a apelului; s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Incaso” SRL ca fiind depusă în afara termenului legal. (f.d. 76-78).

Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, în următoarele circumstanțe.

Colegiul relevă că hotărârea contestată cu apel a fost adoptată la 15 septembrie 2016 de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău. (f.d. 54)

Art. 110 Cod de procedură civilă statuează că termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Din dispoziția art. 113 alin.(1) Cod de procedură civilă rezultă că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Conform alineatului 3 al aceluiași articol, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În contextul prevederilor art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul notează că dispozitivul hotărârii din 15 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău a fost pronunțat în lipsa participanților la proces (f.d. 53).

Concomitent Colegiul reține că materialele cauzei atestă că avocatul ÎM „Incaso” SRL – Covaliov Natalia a recepționat copia dispozitivului hotărârii contestate cu apel, contra semnătură, la 19 septembrie 2016. (f.d. 55).

În contextul dat, Colegiul menționează că argumentele recurentului precum că dispozitivul hotărârii primei instanțe l-a recepționat la 01 septembrie 2017 sunt neîntemeiate și contravin probelor anexate la dosar.

Drept urmare, Colegiul reține ca fiind întemeiate concluziile instanței de apel referitor la faptul că reprezentantul apelantului, avocatul Covaliov Natalia, fiind împuternicit de a-i reprezenta interesele în instanța de judecată avea obligația de a informa reclamantul despre recepționarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, inclusiv și de a contesta în termenul stabilit de legiuitor actul de dispoziție adoptat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în condițiile când nu erau de acord cu soluția pronunțată, fapt însă ignorat de către acesta.

Colegiul consideră că soluția adoptată de către instanța de apel în vederea respingerii cererii privind repunerea în termen a cererii de apel este întemeiată și adoptată conform rigorilor legale.

Sub aspectul dat, este de remarcat că argumentul invocat în susținerea poziției de repunere în termen a apelului și anume nerecepționarea și/sau recepționarea cu întârziere a

hotărârii contestate nu constituie un temei justificativ în admiterea cererii de repunere în termen a apelului, în condițiile când la materialele la cauza este anexată recipisa semnată de către avocatul Covaliov Natalia ce confirmă recepționarea dispozitivului actului de dispoziție a instanței de apel.

De altfel, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, stabilește expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

ÎM „Incaso” SRL nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor procedurale, ca ulterior să invoce încălcarea acestora, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile procedurale, ignorând prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În consecință, Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe nu este decât o eludare a părții reclamante de a beneficia de drepturile procedurale garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Colegiul relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, instanța de apel a pornit de la mizele apelului în prezenta cauză și exigențele procesului echitabil, care obligă respectarea principiului egalității armelor în proces.

De altfel, conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea c. Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. c. Greciei, nr. 48906/06, § 27, 28 mai 2009; Ben Naceur c. Franței, nr. 63879/00, § 32, 3 octombrie 2006; Wynen c. Belgiei, nr. 32576/96, § 32, CEDO 2002-VIII).

Colegiul precizează că în circumstanțele expuse se impune concluzia că însuși recurentul nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor. În consecință, argumentele recurentului nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel. De altfel, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent nu

sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 07 decembrie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societatea cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Bașcanean Olesea cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic